
Pankiewicz Jana

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Południowe

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Naukowcy

Rok utworzenia nazwy: 1930

Opis

Jan Pankiewicz (1816-1899) nauczyciel fizyki i matematyki, kierownik szkół, tłumacz, podróżnik, pedagog. Pochodził z podhrubieszowskiego Kopytowa, kształcił w Gimnazjum Lubelskim, w 1840 roku został kandydatem nauk przyrodniczych i matematycznych na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu w Petersburgu. Podczas studiów odbył wyprawę badawczą w rejony arktyczne. Po uzyskaniu dyplomu przyjechał do Warszawy, gdzie przez piętnaście lat uczył matematyki w gimnazjum realnym. Dość szybko zyskał uznanie, skorzystał więc z propozycji Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych i do 1854 roku uczył tam równoległe geometrii wykreślnej na Wydziale Budowlanym. Awansowany na inspektora gimnazjalnego został dość szybko poddany inwigilacji carskiej i z zarzutem propagowania polskości został usunięty na prowincję. Do stolicy powrócił niedługo przed wybuchem powstania styczniowego, zostając dyrektorem III gimnazjum. Na jego potrzeby tłumaczył zagraniczne podręczniki, redagował też hasła matematyczno-przyrodnicze dla potrzeb "Encyklopedii Powszechnej" Samuela Orgelbranda. Za udział w zrywie a następnie obronę walczącej młodzieży był stopniowo odsuwany od pełnionych obowiązków a w 1873 roku przymusowo przeniesiony na emeryturę. Nie przeszkodziło mu to rok później otworzyć 4-klasową Szkołę Filologiczną, przekształconą w 1876 roku w 6-klasową Szkołę Realną. Szkoła początkowo mieściła się przy ul. Marszałkowskiej a następnie przy ul. Złotej 30. Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kwatera II, rząd II, miejsce 4.

Upamiętnienia:

ul. Pankiewiczza 3 - front kamienicy, w której uczył - tablica z piaskowca (odsłonięta po 1920 roku).
ul. Polna 5 - front budynku XXVII LO im. Tadeusza Czackiego - granitowa tablica z 1976 roku (szkoła powstała na bazie założonej przez niego).
Zniszczona podczas okupacji hitlerowskiej tablica epitafijna z 1901 roku w kościele Jezuitów.

Ciekawostki

Powstała przebita w 1867 pośród składów wełny Banku Polskiego, wysyłanych koleją Warszawsko-Wiedeńską. Dlatego też początkowo nazywała się Składowa. Później zmieniono nazwę ulicy na dzisiejszą. Po II wojnie zachowała 100% zabudowy z początku wieku.

Stan obecny:

Nr 1: kamienica.

Nr 2: kamienica.

Nr 3: dawna siedziba Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Powstała ok. 1895 wg proj. Kazimierza Loewe na parceli darowanej przez Ludwika Natansona na potrzeby szkoły i muzeum. Organizowano tu kursy rolnicze, część budynku zajmowała Szkoła Sztuk Pięknych im. Gersona, Średnia Szkoła Spółdzielcza, Szkoła Handlowa Męska im. Stanisława Szczepanowskiego i Szkoła Doksztalująca Monterów-Elektryków. Działały tu 2 wydziały: mechaniczny i budowlany. W 1897 nosiła już nazwę Szkoła Mechaniczno-Techniczna H. Wawelberga i S. Rotwanda. Wykładowcami byli Pożaryski, Staniewicz, Boguski. W 1918 upaństwowiono działająca tu szkołę jako gimnazjum Czackiego.

Nr 4: Biurowiec CPN. Powstał w 1995-6 wg proj. Jerzego Augustyniaka, Waldemara Szczerby i Waldemara Polaka na miejscu bloku z 1955.

Nr 5: kamienica.

Nr 6: kamienica.

Data nadania nazwy: 1930.03.13
